

САНА ОЛОХ

Х а н ы э т
1931 сүл алтынны
15 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 26 (6474)

1987 сүл. Олунһу 28 күнэ.
СУБУОГА

Сыаната
3 харчы.

(Олунһу 27 күнэ).

Бастагы холонһа—
бааһынага, нисисэ—хо
дунага (сентарынан):
Одлуун 921 —
Хатыны 800 —
Волтоно 350 250
Хоптоно 300 —
Хадаар 350 —
Хайахсыт 60 —
Чаныр 110 60
Сыланг 110 80
Килонки 130 20
Арылаах 50 60
Болдур 420 —
Соловья 470 300
Маралайы 190 —
Чылаһара 60 —
Толсон 100 —
Толей 230 —
Ор. үрдүнэ, 4651 770

Вилигин агрегаттар, сү
рүннээн, бааһынага үлэ
лиллэр, ходоһа хаарын
чингэтингэ онуктоох үлэ
бара илик. Кулун тутар
ининэн 1000 сентардаах
сир хаара чингэтиллэн бү
түктээх. Бу болдоххо
бааһыналарга хос эрил
лэн агрегаттары урут чи
нгэтиллибит кирээдэлери
туора хаамтаран лаппы
лан чингэтин бытыллыах
таах. Техниканы тизир
таһар үлэлэртэн чорботон
эбни туруорар наада буол
ла. Соловьянтар сага чи
нгэтичиллэрин үтүгүннэ
рэн Сыланга эрэ онгостон
эрэллэр.

ОАПХ совета.

Хаачыстыба — түргэтэтин төһүүтэ

Хаачыстыба болпуруон олох бойото күнүсүн
бөһүскөсү туруорда. «Вилинхэ хаачыстыбаны үр
дэтингэ дьылаа сыбарыйдарына, билини норуоптут
хааһыстыбатыгар бүтүнүттүгэр дьылаа эмнэ сы
барыйдыа», — дьэбитэ М. С. Горбачев 1986 сүл
сөтиннэ 14 күнүгөр ССКП КК буолбут сүбэ мун
һааха.

Норуот остуолугар ууруллар бородукта, дьонго
аналлаах табаардар хайаатар да үрдүн хаачысты
балаах буолууларын хааччылыгыта бүтүн ордун үр
дүк көрдөбүл туруоруллар. Бу болпуруоска оро
йон совхозтара, промышленнай предпринимелара,
тутар тэрилтэлэрэ элбэи онгору кыахтаахтар.
Ааспыт сүлгэ совхозтар государство атылаабыт
үтүтэрин агарын кыабыта бастагы суортаадынан
барыта. Оттон ити көрдөрүү Карл Маркс аатынан
совхозка 26,4 эрэ бырыһыанга төг этэ. Субуруу
скай аатынан совхоз государство атылаабыт сү
бүлэлэрин 17,5 бырыһыанга ортону анынан уо
йуулаадынан туттарылына. Этүт комбинаатын
арыста хаачыстыбата мөлөбүнүн хаттаан онгоһул
лар түбэлтэлэрдээх. Оттон мин заводка онгоһуллар
сүөгэйэ уонна суората производствоттан уһулуно
лор. Совхозтар быһыл туттарбыт ынахтарын уонна
сылгыларын тирнэлэрэ ортотунан 7-ми — 8-ты
солкуобайга эрэ бардылар. Оттон кэжэлэһэ оро
йоннарбыт ортотунан 18-ты солк. аадыстылар.

Оройуон промышленноһы онгору бородуксу
бата билинүн үрдүк көрдөбүлгэ эппэттээбит. Ма
һы таахастыыр комбинат мизбалларын нэһилиннэ
хамаратык атылаһар. Ол үрдүнэн аныгы техноло
гиянан, үрдүн хаачыстыбалаахтык онгоһуллар
ситиһиллэ илик. Оройуоннур-техническай пред
принятие, десхоз онгору атыгыта таһаарар нэһилин
нэ кинини туттар табаардарын бастык хаачысты
балаахтар дииргэ эмнэ көрөй. Тутуулар хаачы
стыбалар мөлөбүн туһунан элбэх кэпсэтин барар
да, обществоннай тутуулар, олоһор дьылаар кыһы
нын олус тыһыныллар. Контурол, ирдэбил туруо
руллубатын туһунан аатыгар эрэ баргыллыттан
тутуу, квартал, сүл бүтүлүлүгэр «штурмалаһын»
үлэһин охсуулаахтар.

Вилигин тутуу тэрилтэлэрэ объектары сүл уста
та быһааннаахтык үлэһэ киллэрэллэригэр сорук
турда. Ити хаачыстыбаны үрдэтингэ эмнэ кыагы
үөснөтөр. Тутуулар үрдүн хаачыстыбалаах буолу
ларыгар биргэдиинирдэр, маастардар, прорабтар
контуролуулар функциялара өссө үрдэтиллиэн на
да. Бу үлэһэ обществоннай тэрилтэлэри кинигик
ардыааха.

Быһылгыттан ыла сорох совхозтарга кинигэмийт
үүтү тутар пууннар аһыллыахтар, соһутар уста
новналар сайылыктар ахсын баар буолуулар сити
һиллэхтээх. Ити үлэ сүрүн салаатын үлэһиттерин
ининигэр бородуксуулаа хаачыстыбатын үрдэтингэ
ныахтары үөснөтөр. Ферма хас бирднн үлэһитэ
үүт үрдүн суортаадынан барытын инин охсуһуу
тун ситиһиэххэ. Онуоха сөптөөх усуллубуһаны тэ
рийиэххэ. Бу кыаһар сүл буоларын Толоон от
делениетын сүөсүһүттэрин опыта көрдөрөр. Манна,
дьынгинэн, атын фермалартан ордуктаах туох да
усулуубуһа суох. Арай ирдэбил, контурол туруо
руулар, үлэһиттэр онуоха эппэттээхтик сыһаан
наһаллар. Манна кэпкэ сылларга үүтү үрдүк суор
таадынан эрэ туттараалар.

Бородуксуулаа үрдүн хаачыстыбалаахтык онгоһул
лууттар кини оройуоннарга түө бэйэ кийимотун
туруоруу биһирэбили ылан эрэр. Итиннэхэ маһы
тааһастык комбинат, өрөмүөннүр-техническай
предпринятие, десхоз, олоһу-дьаһады хааччылы
производствоннай управлениетин нистэннэһнэрэ,
атак таһаһын онгоруоччулара итиник быраал инин
үлэһитиннэрин тарһын тоһо кыаллыбат буолуодай?

Хаачыстыба — бу сүткэн суолталаах социальнай
экономическай, ону аһан политическай болпуруос.
Инин хайдах быһаарылларыттан дьон наһарыан
ыта да, бары дьаһалларга сыһыаннара да улахан
тутулулаахтар. Онуоха болдомтону уурбат буолуу,
аһаһымтыата суох сыһыаннаһы кыра да түбэл
тэлэрэ таһаарылыа суохтаахтар.

Бородуксуулаа хаачыстыбатын тупсарыгы үлэ
коллективтарын ороолларын үрдэтингэ партиянай,
профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэр активнай
дык кытыахтар. Чолчу сымаллаах үлэһи ы
тыахтар. Сыахтарга, биргэздэлэргэ үрдүн ха
ачыстыба инин социалистическай куоталаһы ис хо
һоһонун чуолкайдаһын, бүтэһин түмүктөр инин хас
бирднн үлэһит гражданскай эппитиннэһин өссө үр
дэтин — пятилетка сорунтарын быһаарыы быстыспат
сорбото.

ССРС ПРОФСОЮЗТАРЫН XVIII СЪЕДИГЭР

МОСКВА (ССТА).

Олунһу 25 күнүгөр
ССРС профессиональнай
союзтарын XVIII съези
үлэһин салдаата,
съезд сарсыардаагы
мунһагар ССКП КК
Генеральнай секретара
М. С. Горбачев тил эт
тэ. Кини этингэ сүткэн
болдомтоһон истилиннэ
уонна хаста даһаны уһун
ытыс тыһынан доһу
буоллаһа.

Ити кинигиттэн деле
гаттар ПСВКСК уонна
Кини ревизионнай ко
миссия отчуоттуур да
кылааттарын эрдэ сара
ламмыт дьүүлэһинин
салдаатылар.

Съезкэ тил өтөр дьон
уларыта тутууга сы
һыаннаах проблемалар
кэпсэтиннэ ыһык
таһан-чымпыктаһан алаа
стык көрөллөр, советскай
профсоюзтар үлэһитин
бары дьаһалларынан
тупсарыы суолларын бо
лүһитиниллэр. Обществон
уһуһаахтык демократи
зациялаһын усуллубуһа
тытар кинилэр орооллара
хаалбана суох үрдүн
иниһэрэ, экономическай
уонна социальнай поли
тиканы олоһо киллэрин
инин эппитиннэһэрэ үү
нүөһэ, культурнай-интер
соруутара ордун уустук
итиһинэ үгүс өртүтээх
буолуода. Съези ССКП
КК Генеральнай секре
тара М. С. Горбачев ба
лиһтээбитин курдук, үлэ
коллективна — уларыта ту
туу кини иччэйката, уон
на барыта тиздээр тин
иһон манна өй-санаа хай
даһыттан, үлэ салгалым
хайдах тиздээрттон ту
тулуутаах.

Улахан болдомто ха
аһаһыһаһын экономи
ческай нымадарын олох
хо киллэрингэ, социали
стическай куоталаһын тэ
рээһинин тупсарыгы
профсоюзтар орооллор
гар уонна ылар мизгэ
лэригэр туһаһыллар.
Араатардар, куоталаһы
үлэһит производствон
дьынгээх хааһаһын
быһылыгынан үүтүтүн
аһоһуһаах эбэтинэн
буоларын бэлэһтээн ту
ван, үлэһит куоталаһы
эргэрибт форматтан
хорсунук аккаастаһар
наадаһын туһуван этэл
лэр.

Делегаттар санылла
рынан, научнай-техничес
кай прогресс түргэтээр
гэ профсоюзтар үлэһит
тэр маасабай техниче
скай айымныыларын ор
дун үчүгэйдик туһана
лара наада. Ааспыт пя
тилеткада норуот хааһа
һыстыбатыгар 120 ты
һыныча айан онгоруулар
уонна 20 молуһуон кэ
рингэ рационализаторскай
этиилэр туһаныллыбыта
ра. Олору олохтоһун
уопсай экономическай
көдүүһэ 36 миллиард

солкуобайга тизнэспитэ.

Ол эрээр сүткэн сүт
кэн обществоннай науч
най-техническай кыах
аһас ситиһэ суох тупа
ныларын туорулуур
атын сыһпаралар эмнэ
ахтылыһылар, промы
шленность хас үһүс рабо
чана, тутууччылар аһар
дара уонна тыһааһа
һыстыбатын үлэһиттерин
үс тыһыһыттан иккилэрэ
баччааһыга дьэри намы
һах квалификациялаах
илин үлэһитин, арыт эт
хаан ыарахан үлэһитин
дыарыктаналлар.

Вилигин обществон
сайддытын түргэтэтин
курса — ити экономика
га эрэ уларыһылар
буолбатах, ити ону тэһэ
йиһынан социальнай по
литика, кини тутуугар
кыһамныы, кини тыһы
интаризирин комүснээ
һин эмнэ. Итинник санаа
социализм гуманистичес
кай ис дьыһа ордук
киһикки уонна ырылхай
дык чолчу социальнай
эйгэһэ көстөрүн бэлэ
тээбит үгүс делегаттар
этииллэригэр иһилиннэ.

Норуот олоһун үйүтүн
үрдэтин — партия про
граммына сымала, уонна
ити болпуруостар ком
плекстарыгар бүтүнү
түгэр болдомто — проф
союзтар үлэһиттерин дьо
һуһаах стратегическай
туһаһыһыларыттан бири
дэстэрэ, дьон бэлэһтээ
лэр араатардар. Кинилэр
үлэһи телөөһүн тэрээһи
нин тупсарыһыттан уонна
фундаарын рациональ
найдык туһаныһыттан кэ
тэх көмө хаһаһыстыба
лары сайыннарыгы уон
на дьыһ-кэргэн сыһыа
нарыгар усуллубуһаны
үөснэтингэ тиздэ проф
союзтар куустэрин уу
руохтаах үгүс точкала
рын ааттаатылар.

Этииллэр улахан бол
домто олоһор дьыһ-уот
проблематыгар туһаа
һыллар. Ити, чуолаан,
олоһор дьылаар хааһа
һыстыбоннай нымаһан
тутууну сир ахсын кон
гитин туһунан ПСВКСК
быһаһыһытын — социаль
най-культуһоннай фундаар
бүтүнүчүлэрин аһар
дарыһыттан иһаһа сүөһэ
олоһор дьылаар тутууга
барыахтаах — кытаһа а х
тык тутуһаһа наадаһын
туһуһан этиллэр. Дьо
һуһаах социальнай со
рук — 2000 сымла дьэри
хас бирднн дьыһ-кэргэ
ни тупса квартиранан
эбэһэ бэйэ бас билэр
дыһитинан хааччылыы —
итинник эрэ толорулуон
сөп.

Съезкэ эрдэ тыла
ры кыһаһыһа таһыт
тан сылдар кыалдытар
— национальнай проф
союзтар уонна аһан дьо
дутаары тэрилтэлэр пред
ставителлэрэ этэллэр.

Профсоюзтар аһан дьо
дутаары федерацияларын
Генеральнай секретара
Ибраһим Закария съезкэ
ПАДФ Кыһыл аһаһытын
туттарда.

МОСКВА (ССТА).

ССРС профсоюзтарын
XVIII съедингэр олунһу
26 күнүгөр делегаттар
дойду үлэһиттерин саамай
маасабай тэрилтэлэрин
иникгэр туһар сорунтары
салгы дьүүлэһтилэр.

Тыл этэһчилэр ССКП
КК Генеральнай секре
тара М. С. Горбачев этни
тигэр ыһылыбыт крити
ческай бэлэһтээһинэр,
үтүө субэляһиннэр проф
союзтар үлэһитин түр
гэһини уларыта тутала
рыгар, бэлэлэрин үлэ
һитин кэм көрдөбүллэригэр
мунуутуурдун чуһаһалла
рыгар көмөлөһүөхтэрэ
дьон бэлэһитиниллэр.

Обществон чэчиретэр
инин, уларыта тутуу инин
айымнылаах, үтүө суо
бастаах үлэһитинэн охсу
һар дьон удам элбээн
иһэллэр, дииллэр араатар
дар. Улуу Октябрь 70
сыла туолуутун достой
найдык көрсөргө дьулу
һан туһан, тыһыһыһаһын
үлэ коллективтара юби
лейнай датага пятилетка
ини бастагы сымлы бы
лаһын толорорго эбэһи
нэһитиниллэр.

Делегаттар улахан бол
домтону маһыһы сүһүөх
профсоюзнай тэрилтэлэр
позицияларын, активнай
онгорууга, кинилэр авто
ритеттарын үрдэтингэ ту
һаһыллар. Вилигин 706
тыһыһыча ининик тэрил
тэлэр үлэһитиллэр. Үлэ
коллективтарын саамай
маасабай сүһүөхтэригэр
— производствоннай бири
гээдэлэргэ профсоюзтар
сабыдылларга күһүһүр.
Кинини икки сымла ки
нилэргэ эбни 850 ты
һыһыча профсоюзнай
группалар тэриһилинлэр.

Маһыһы сүһүөх
профсоюзнай тэрилтэлэр
самостоятельностьтарын үр
дэтингэ туһаһыһылыбыт
хаачыстыба өттүһүн аһас
саһа сыһыһаһын наада
лар. Вилигин кинилэр
үлэлэрэ аһара инининэн
туһар, араас инструкция
ларын ардыгар бэл бы
тархай да болпуруостарга
быһаарыһылар регламен
туйдаһаллар. Тутуула
сылдар балаһыһаһылар
уонна нормативтар, холо
бур, культурнай-маасаб
бай, физкультурнай-чэб
дигирдэр үлэлэри ы
тыһыны мараталлар. Саа
май мизгэһэ быһаарыл
лыахтаах болпуруостары.

Маһыһы сүһүөх проф
союзнай тэрилтэлэр сити
һиллэхтик үлэһитиннэрэ
профсоюзтар райкомна
ры үлэлэрэ төһө чуолка
һыттан, биһирэ дьүөрлээ
һиттэн, дьыһаардаһыттан
үгүс өттүннэ тутулуутаах.
Ол эрээр үрдүкү орган

нар бу сүһүөххэ болдом
тону кыратык уураллар.
Райкомнар, ону тэһэ кол
хозтар уонна совхозтар
профкомнарын материал
най-техническай базала
рын бөгөргөтүгэ үчүгэй
уларыһылар биллибэт
тэр-көстүбэттэр. Үгүс
профсоюзнай комитеттар
табыһаа суох, оборудо
ваниламматах дьылааргэ
үлэһитиллэр, ортехника
лара суох. Соробор кини
ин көрсөр, инини кыта
ире-хоро кэпсэтэр да сир
суох буолан биһэр. Ити
профсоюзнай тэрилтэ бү
түнүчүтүн авторитетин
түһэр.

Үлэһиттэр сокуонһай
бырааптарын уонна интэ
риэстэрин, комүснэлгэр
туһар профсоюзтар бэлэ
һитин күннээһи үлэһити
гэр производствоннай со
руктары олоһо киллэрин
уонна социальнай эйгэһи
сайыннарыы икки арды
гар хайдыһыһы таһаар
бат туһугар барытын онго
руохтаахтар, дииллэр тил
этэһчиллэр. Профсоюзтар
социальнай кыһаһыһыла
ра үгүсүк народнай депу
таттар олохтоох Советта
рын сорунтарын кытары
силбэлэр. Предпринимелар
үлэһитин тыһыһыһаһын
дьон олохторун тутулу
уларытар инин уонна үс
сменаһаах режимигэр кин
риннэн үөснэтиллибит
проблемалары итинник,
уопсай күһүһүк эрэ бы
һаарыахха сөп. Бу — тран
спорт, эргиз, обществон
най аһыһын, олоһу-дьаһа
ды хааччыһы, оһо уч
режденнеларын үлэһитин
уларыта тутуу.

Мандатнай комиссия
данылаатыгар съези 5
тыһыһыча делегаттар та
лыллыбыттара, кинилэр
140 молуһуон профсоюз
чиллэһиннэрин сирейдээн
көрдөрөллөрө иһитиннэ
рилиһи. Делегаттар са
таалтара билигин общест
воннай олоһор рабочай ны
лаас үүнэн иһэр ороһун
тыһыһаһын көрдөрөр. Деле
гаттарынан 2470-бастын
рабочайдар таһыһыһыла
лар. 1050 инин саамай
элбэх аһаһаһаах профсо
юһу — агропромышленнай
комплекс үлэһиттерин сир
ейдээн көрдөрөллөр.
Съезд делегаттарын орго
лоругар — 2231 дьахтал
лар, 594 комсомолецтар.
Съезд үлэһиттэр бары со
юзнай уонна автономнай
республикалар, уобалас
тар уонна национальнай
уюкуруктар ыһыһыт дьон
норо, 68 нациялар уонна
народностар представител
лэрэ кыталлар.

Тыл эһит делегаттар
ПВКСК отчуоттуур нэм
нээһи үлэһит биһирдигэр
уонна ССРС профсоюзта
рын Устаабыгар улары
тыһылары ыһыһаһа этти
лэр.

ССРС профсоюзтарын
XVIII съези үлэһит сал
гыһар.

НЭБИЛИЭННЭЭ МАХТ НАР

Олоһу-дьаһады хааччы
һы производствоннай уп
равлениеттан Кытаһаах
ка биригээдэ таһсан, биз
нүн устатыгар өһо араас

көрүһүн онгордо. Слесарь
М. Н. Адамов, чаһы онго
роочу В. П. Слепцов, па
рижмаһердар А. П. Пои
сеева уонна А. П. Софро

нова барыта холбоон 1000
солк. үлэһи толордулар.
4 холодильник, 9 таһас
сууһар, 12 нистэнэр мас
сыһаһар, 40-ча араас
маһарнааах чаһылар өрө
мүөнүнниллэр. Парижма

һердар эмнэ үрдүн таһал
рыһаахтык үлэһитиллэр.
Ити инин нэһилиннэһэ
маһала улахан.

Н. КОРКИН,
көрүһүн чилиһи.

бу үчүс бөлүнгө, жерден
жыпарып чыкты. Бийик

бу үдэ бэлдэгтэ, мэдэн
кидларилээр. Бийн
«Почта» аргатай олох-
тоохтороо олбуордари
сүтэрхтээхтор. айттар
итгэн садалахтээхтор.
Малтай эсэс аргатайлар
олохтоохтороо тутуу ма-
тырбайлаларын бэлэм-
нээнигтэ, пидорамада
малы хайуутарынга үз-
лэхтээхтор.

Куудалаанын усулзубу-
баталар түрэнжүүлгүлү
кытта үлэ тусла көрүү
байлыгынан киллүүлү-
лэр. Онуоха сайлааччы-
ларывал агитцонла аксын
учууталар сыгыарылын-
нылар. Бу күнүлгө 5-
тин жарыте мытылына.
Тикүровскай жоме мын
күнлөрүнөгө барар. Бу
үлгө сайга сүүрзөн бы-
лытынан үөрэнжүүлүлү
нигарнестаринан кулуун-
тары төрийөн үлалетин
буолла. Ол курдук, фото,
инстонэр, өрүү, махыван
уланар курфуюнтар үл-
дзөн эреллэр. Үөрөнжү-
чиллүгө аналдзак күн-
лэр мыга иккитэ мытыл-
лалар. Онуоха дыбал-
лар ослуола үлэтин ха-
тылсепат тына быдлан-
ниналлар.

Төрөнштүтүрүмдөгү мыйзамдардын өзгөрүшү менен анын формасын өзгөртүүнүн зарылдыгына байланыштуу, мыйзамдардын түзүлүшүнө өзгөртүүлөр киргизилиши керек. Мыйзамдардын түзүлүшүнө өзгөртүүлөр киргизилиши керек. Мыйзамдардын түзүлүшүнө өзгөртүүлөр киргизилиши керек.

Ол эраэри билигин да-
даны лекцияларга, боси-
дэлгэргэ олохтоохтору
иниэргин хабын кыздалы
бит. Арыгыта суох чөд-
дун олох сиэрин инни
охсуууга. Дьабыллар
опыттарын акаада кн
ниэттан эрэ ааган бил-
бит, олохтуу сатыбыт.
Ол кэрээи курдук. Уон
сайынан, бастын опыты
тапталыга мнэстөбү
тиннэн антив билиини
тин олохуонга киниэвэ
тэриниэххэ баара.

Өссө бир суол. Ха-
бирдин үлэ түмүктээх
буоллаһына, инникит
ныахтар үөскүүллэр.
Онон дьон олохтор сирин
нэн үлэбэ оройуон үрдү-
күн социалистическай
туоталаһы устуллубуйа-
та оһоһуллара иҥинин
түмүктөнүн нһэрэ буол-
лар бу үлэни салгы-
тунсарыма көмөлөөх
буолуох ата.

Ф. ЗАХАРОВА,
книж. агитплатб.
начальника.

[illegible]

Зона хуяларнтар «Зна-
ние» общество лекторда-
ры, учууталлар, дуру-
буа харыстабылын улэ-
ниттэре, соххоз специ-
листары кызыни тар-
дылаллар. Бу улэни
кыни агитштад идеоло-
гидыра секторы (Прото-
диомона В. Г., Герю-
ни Ф. Н.) саллар.
Дзон олоорор сирлэн
улэни тарынипта дых-
таллар комитеттэре,
сельсизы Культура ды-
те, РСХ уонна «Знание»
общество түмэ тардыл-
лыктара улэ тарынини-
гэр улахан сүүйүүлэх
буолла.

Агитзонаван үлгөү са-
на формалары кылаары
ураты миңестеге туру-
рулар. Быйыл темати-
чесин бичөөрдөри тэри-
ингэ болгомото куулу-
дүлүнэ. «Бүтүлэбиз»
үгэстэринэн» бичөөргө
дьяарбанга тэриллэбиз.
Онно кинрибт 547 соли.
Эйэ фондугар миңдэри
линиэ. «Оскуола — прои-
водство — үрдүк үөрэх»
диза кизэ программал-
лаах бичөөргө сүрүннэп
орто оскуола выпускник-
тара уонна произведени-
га санардыы тахсыбы
работайдар кытаныннар.
Онно идөөр тустарынан
кииз кэпэстии буалла.
«Ханна үөрөнө барыах-
ка?» буһуот оһоһулуубу-
та кэрэхсэбин. ылла.
Ити күрдүк өлүгү сыаа
туруоруммут А. С. Пуш-
ниниҥа анализэх ыһы бы-
на мытыллыбыт дьянал-
улуу пост аһамныаҥары-
нан инсценировкалары
туруоруунал, хоһоонно-
рул аадынан, киһи су-
рууууларгар уруһуйда-
ры, сүбөһирдэри оһо-
рууунал, сельский Куль-
тура дыйыттар тэрилли-
битэ бичөөргө кытат.

Бу хататыйганы өссө атыннык, холобур «Биир сиргэ талсаңгизэбин» диэн дааны айттыкха сөбүтэ. Ол курдук, «1988—1990 сылларга доруубу ба харыстабын кэлэн былагын толорууга уонна оройуон нахкыһына тын сыллата диспансериэция алаһымна эмчиттэр уонна советскай хаһаайстыбаннай профсоюзнай үлэбиттэр соруктарын туһунан боһуруоска ытырыллыбыт эмчиттэр хаһаайстыбаннай уонна агыл салайар үлэбиттэр этии-дөрүтөр итиннэхэ сөп түбөһөр саваллар этилин-нэлэр.

1987 онд хамт хобдоо ту
мүктээдээх үктэнн буул
ла. Эмг тэрлэтэлэрин ма
тсониалын тэүгичи н а
базаларын бөгсрөгүүг
туугууа ССКП райкомун
бюрогууан бигсрэгтэлл
инт бэлтэснэг тобуну
тар. Ол нурууа. Оду
уунга учэскавай ба
ууныа тутуа тохтоу
уунна. В. П. Чингигинар
интердөөх «Мындараа

тэниэ, Онуоха бары
агитомалар көтөөхтүк
кытынылар.

«Сардана» агитзона (мэргэжилтэй Захаровы Т. Л.) «Айныр» — бичигч дэвсгэрт тематический концерты төрийн бэлтгэл туу тана түгээлчээ. Мэргэжилтэй, бичигч Доданов Төрөөвүт аймалда ба сэрмэн олус мөлтөх үл нэмэлтээр, ордун эдэр үлчээ, аймалда Харыстабын пропагандалааны бирэм ирдэбиллэн бүтээлүн. Бичээргэ зона олохтоох-торо агитшандыг нхтөөмшлэр. Тема олус үлгээлч арилмаша. Фото-салон, «Сардана» кафе үлгээлчлэр. Бүтээлээр, минигалэр, эмтээх оттор, сяр астарын бичээтнэлэр төрийн-нхлэр. Аналлаах ханыаг тапсарылына. Үөрнээч-нхлэр урууһыдара, олох-тоох аймалда матыры-ааллаларыттал уран тар-бахтаах Красильников Н. С. олохуудара дюн үрдүк сэрмэнбичлэн ылла. Үлэ астерана, кадронай бүтүг Варламов А. А. олохууд чуулуалара улахааныг бичирмшлэр. Уолсайына, бичээргэ дюнү тардар түгээлч-эрлэхтэр. Маннх бичээ-рлэр төрийн агитзона-ларга элбэх түбүгү, үгс бэлэм, түмсүүн эрөөр, дюнү тардар, агитзоны үрдэтэр. Итиннх дья-наллар салгыг нхтэ-р бэлэмнэлбэт.

Бүгдт илгээтэй тэмцэн тулалдахыг атгарыгтыг үзэх улахан болромто уурдуулар. Бу нундээр спортидтай нэвдээлээр мөтүүлаллар. Саяхыман, дуобакма, остоул теиниһигэр, халсадайга атах ооньсууларьтар, хайларга күрхэтэинилэр бараллар. Маныха уруулу курдун субуоталаах эрбүлү эрэ гуһамманыт. Күрхэтэини нэвдээлүстэ мөтүүлал. Отгон олоо бэлэмийни агитолаларга эрдэттэн сагалммыта. Бу үлэвэ интернат-оскула коллективна Маралаайга нигиэ программалаах спортивнай бэлэһигэр тэрийэн ыһпыта улахан сэрэхсийини өөрбүтүн бэлэһигэр то-воостох.

Психиатрия сыяларыгар бэйуелэги тупсаран оҥорууга бачыым илтихтүт кэбиллэн бхоларбытынан.

бүгд сөхөв булааныгар милдэрмилэбнт итинник ту-
тууку саралымы да илжик.
Эрийик Эрстийн аатын-
нан сөхөв дирентора М.
Н. Нормин Ходаарга
фелдшерсэй-а к у ш е р-
сий луугига апаан дьы-
туттарыахтаабын эмиз
халларга. Оттон Хаты-
лытаабы балчыга бүгүн-
сарын суулар турук-
тамыт. Итинник чахчы-
лары оһоо дабын аатта-
лыахха сөп.

«Совхозтар салайааччылары уюшконой багытталары дэяя доруо-буулагы уһаарар сызх тарын нурдун көрүөх-төхтө», — диин дакы-лааччыт райсовет испос-комун председателин солбуулааччы В. М. Ней-тров айтэ. Үчүгэй тыл-лар. Ол эрэри киһилэр тунуламмыт дьонноро мунуһаха сүөхтэ: а.д.

ти совхоз директордарыт
тав соготох А. В. Ефре
мов баара. Бу чакчы
-совхозтар үгүс сала
йааччылар дьон доруо
буйатын харыстаанын
эмчиттар ара кыһалгала
рын курдук кереллөр
огон биһити кыһалгалар
бытыгар дьалаадайд
сыһаангалаалар дьэл
муньаахха этиллибит
тыллары биһирэтэр. Ха
йаагыстыбатнай үлөһит
тар итинни сыһаанна
рын иһиллэргэ оройуна
совхоз салайар үлөһиттэ
рин өттүлөрүтөн ирдэ
бил кыһаан туруоруулу
батыһын быһаарыахха
опп-эбит. Ону дакылаат
чыт: «Этиһир-сартарыт та
һилтэлэр бэдаларын бе
рүөгөтүү туһунан болпу
руос иһин тугул райсо
лет уон ахсыс уонна уол
тохусу сессиялаабыгар
көрүллүбүтэ. Быһаары
лар быһылдыбыттар да

ОСИП ЕГОРОВИЧ
АДАМОВ

Эривек Эрнстийн аа-
тын ан савхоз Чакырдаа-
гы одоонхотын үүт та-
лар автомашинатын во-
дигелэ Оскп Егороний
Адамов 46130 тонна-м-
лиметры онордо, 714
литр уматыгы нэмчигээ-
гэ, таспыт үүтүн 55.9
онорыгана бастакы
суортаагданаан сымалан-
на.

Социалистский сүрүт
бычыгы кыстыгар.
СССР XXVII съези ту-
руорбут соруктарын го-
рууга анылаат уулар
ураты апиеттээх хаһа-
ныстыынан сезонна.
Чаһар отделениеги
коллектива «Кыстына—
алган ууту эмис эни»
изин девиннен оро-
йуонига мытыры таһа-
ран үлэллир. Ытыры
ас бириди тыла олох
хо кириитэ ССМ Егоро-
вич курдук сэмэ үлэ-
литтээн тутулуктаах
киилэр үлө дьулуур-
дарынан быһарыллар.

Марина
Николаевна
ТУРАНТАЕВА

Карл Маркс атынан
союз техник-осеменато-
ра Марина Николаевна
Туранбаева сизмолзобит
108 ынадыттан 144-дэ
төрөп, төрүбү ылыны
97,2 бырыһыанка тиэр-
тэ.

Марина Николаевна
улы ситийнхэ— үлсэ
эпистинаны куурдүү
салгалы сыгзынаны
тулгэ. Кини англ
литератураны, период
ческой баязг суруула
ры үлснэр мэдн ту
наар. Сомалэини хэс
бирдин ыях физиоло
гический тулгуу учу
тан ылар. Зоотехни
ческой кардүүлэри
хэлбэриабанжа тууна
р. Сибхэлэини ылар
учууна ылан ховту
рхалдуу, нэзэн каро

М. Н. Турантаева өссө
үрдүк көрдөрүүлэргэ дьу-
лунар.

Семен Николаевич
МАКАРОВ

«Чурапчы» совхоз
тракториһа Семен Нико-
лаевич Макаров Т-150
тракторынан 3936 эта-
лоннай гектары овордо.
1688 литр уматыгы нэм-
тэхтэ.

Улз Кыһыл Знамята
орден кавалера С. Н.
Макаров уон үс сыл ус-
катыыар 53 тыһ. эталон-
най сектарга чугаһыыр
үлэни толордо. Ити ба-
рхай элбэх сылыһара
сананын хоһуна сирэ-
һааран дулдураты ыраа-
саһыттан, от үлэтигээн,
сыһынын муус, мас тиз-
виниттээн, от таһыматын
тан уоскуэн тахсар. Се-
мен Николаевич дойду
бастыгыһарын ынгыры-
ларын өйөөн Улуу Ой-
тябр 70 сылын көрсө
XII пятилетка лиики сыла-
дах бэһээһиһарын толо-
рон таһыһаа сирэһиһи
үлэһип. Хоһуун үлэһин
бу күнүгүгэ хаары чигэ-
һипер.

шарга дмлы, тавадас нм
да урунгу онугар ту-
хар», — дим эшштэ өссө
төгүл бигэртатэ. Майна
холойрох ийин, дамы
матчыг нм буурбаа-
дым чойчу аагтаабта
минээхкэ эппэтннэ
сүтөриллибтэ билдбэ-
тэ. Изадалах көмг
итинниг сымнаан биэрин
хулукка нистээнни кри-
тина көдүүхүн аагта-
тар.

Оттон бу кэмгэ ма-
рыһахтар стационарда
га одус мэлтэх усулуобу-
йага эмтэнэ сыталлар.
Холобур, оройуоннаады
ини балыһа хирург
ческай отделиенигэ

Макарова. Мэргэлзэнийн дор урбуйагын бэрэгчээр мэргийн тахалыг бичигдээд нэгүмэхтик үлэллэрнэ хууликалаата. Ол курдун, бичигдээд састаабыг невропатолог, педиатр, стоматолог курдун специалистар нилэрлэлдэттер. Аастмыг сүлдэ прачебнай бичигдээдэн баара-суора 1300 киш хабалынна. Сэрэтэр көрүү кабинет (врач Кузьмина В. М.) диспансеризациялаа хуули тэрлэй кишиниз буолбата. Стоматологический комедо педдывааччылар 17 эр бичигдээдэнэ тигдээ.

Илэр уу, байуулэгчтэрн
чэбдигирдин болпууос-
тэрл байаарылаа илин-
тэр. Ол илин оройуонга
сыстыганнаах ыарыла-
рынан ыалдым аймаа-
бат.

Мунхааха көпөтүлүп
инингэр физиотерапев-
тческая ызымнан эм-
төөнүн кайгетин, функ-
циональнай диагноз иза
кабинеттарын тэрийбн.
О. Д. А. медицина бастын
опытын тэңгити бөлпү-
рүстөр алохтоохтук ту-
роруллубатылар, кенне-
рү ахылдан эре аасты-
лат.

Мушкыаха үлэһиттэр дөрүбүлаларын харыстааһынга таһаарыллыбыт ити итэҕэ-тэри туоратар дьаһаллаа бэлэттэннэр. Эһилл баччада буюлуохтаах сүб-мүчүнааха үтүс уларыттылартаах тийнэхтэн днөө эрэһиэри баарымлаа.

Л. УНАРОВА,
«СО» анализ

Бийнэхэ
эплиэттииллэ

Промкомбинат столбяр
Н. П. Лебедев олус мөл
төх туруктаах Якутск. И
дараа сэллэн эм. ил
научнай-чинчийэр инсти
тутка сытан, чырган
ыгыртарбыта. Битре
үлэнир кинилэрин
дыно-кэргэннэр тары
администрацията көмө
утары барбыта. Л. Д.
Лебедеваны куоракка
кыаларынаах автомашин
на буудулан, шофер Н.
Е. Марковка путовой
лине суруллубута. Кини
таарычы өссө төрүлэт
тин аададыгытар эмис
сылдыаххаа. Марков
администрацията суруда
дын толорортон айнаас
тамдыта. Ити туһунан
улэ ветерана П. Лебе
дев хайыат бу дым
олуһу 7 күнүздэри
куомэригэр бачээтэммит.
«Муус сүрэхтээн комит
те» диир заметкатыгар
суруйбута. Онуоха пром
комбинат партийнай тэ
хничэтин секретара Н.
Ф. Максимов уонна ном
сомольскай төрүлэттин
секретара П. В. Абрамо
ва элэниик элэниити ыт
тылар.

«Николай Марков ита
былыкта адыас комсо
мольской муныяха
дүүдүлүһүнүнэ, Кини
сыһаа быһымаланыһын
өйдөтөн, бизэ кийи тыл
эттэ, Маркова адыһын
толору биллэнэ. Киниэ
хэ администрация сору
дарын толорботооун, эи
ниэтиһэе суох сыһаан
насыттын иһин быһа
бар бэрдиһинэ, Кини ии
никитин дьон кыһалла
тыһан сэргэхтиэ сыһаан
наһарга коллектив

Н Э Ъ И Р И И

Эмп үлэһиттэрин оройвоннаабы сүбө мунуһабыттан

бнир ыарынахха 7 кв. м
итэһинэ суох иэн коруу
дуохтэах эбит буоллаах
на, иэрттэн эрэ ордуу
тинсэр. Онон арана ыа
рылаах дьон иидалаах
каммэ кэлийэн диспан
серизацияламматтар. Ити
туһунан хирург Г. Н.
Алексеев, онколог-врач
Л. Н. Коростылева эти
лэр.

Испыливание флюорографический чиняния
былаианн сыга 40
тих кишин аларар
мактаах аппаратураах
олороммут, баара-суога
78,2 бырыһыан толоруу
бут. Итин оройдуннаабы
инни бодойа саалатта
тын оттуттан (нылаабы-
най аток В. А. Стручков)
тарзэин суудунан арт
буларакка сол

Кытаадагытан участко-
вай балыгына проба А. Н.

КУОТАЛАРЫНЫ СЫЛА:

СОВХОЗТАР, ОТДЕЛЕНИЕЛАР
ИККИ АРДЫЛАРЫГАР

2000-2001

КЫАНЫЛААХТАРЫ БЭЛИЭТЭЭНИ

«БАСТЫҢ КОЛЛЕКТИВ»
АЛТЫҢ ЫЛАР ИҢИН

Сылгыһыттар эвеноларыгар — улахан сылгыны тыһындаах иитиэ, кулуну дөлөһөй ытты (эвено эылгыһыт 3-тэн абыаһа суох, биир сылгыһыт бис 80-тан итэһэ суох буолуохтаах, инвентаризацияга итэһэстэммит эвено куотлаһыттан туоруур)

«ИДЭТИНЭН ЧУЛУУ» ААТ ИНГЭРИЛЛЭР

ОРОНУОН ЧЕМПИОНУН ААТЫН ЫЛАР НЫН

Сылгы нитэр ээһолор куоталаһыларыгар ик
кис мнэстэбэ тахсыбыкка ССРС Государственная

ОРОНУОН РЕКОРДСМЕНЫН ААТА
ИНЭРИЛЛЭР

(Усулзобуйа ОАПХ советын уонна Агропром
үлэһиттэрин профсоюзун райкомун президиумун
холбохунтаах муһуһахтарыгар бигэртэтилинэ.)

